

Status på kampagnen 2021

Af adm. direktør Ronnie B. Nielsen

Kampagnen kører fortsat på AKV og forventes at fortsætte frem til medio januar. Når kampagnen udsættes til efter 1. september, vil det normalt betyde, at kampagnen udsættes med samme antal dage, som kampagnestarten udsættes.

Normalt udsættes kampagnestarten, hvis der er lave udbytter for at sikre mere tilvækst i markerne og dermed forbedre den samlede produktion.

I år forventede vi lave udbytter, men med den store tilvækst i september og til dels oktober er vi endt med en samlet mængde over den forventede kampagnemængde. Dette er meget positivt, da det jo betyder større udbytter hos avlerne, men samtidig også en forlængelse af kampagnen med omkring en uge.

Der i år har været for mange nedbrud på fabrikken, og elementer, som ikke har kørt optimalt, og det har medført et tab på omkring 1 uges produktion samlet set. Det er et område, som bliver taget meget seriøst, og vi arbejder på for at sikre, at det ikke gentager sig.

Endelig må vi konstatere, at den lavere stivelsesprocent, som har været meget udpræget den sidste periode, også betyder, at vi ikke kan køre med den ønskede kapacitet. Når stivelsen kommer under 19,5% i gennemsnit begynder det at få en negativ effekt på fabrikens effektivitet, så det er for nuværende den største udfordring i produktionen. Samlet så har det været en udfordrende kampagne, hvor flere forhold har været imod os, men på trods af dette har fabrikken fortsat en høj effektivitet, selv om den er lavere end de sidste par kampagner. Så vi kommer ud af en kampagne med mere læring og nogle forhold, vi skal forbedre til næste år. I vores pakkeri og udlevering har der den seneste periode været høj aktivitet. Markedspriserne på kartoffelmel er steget, og vi har indgået flere kontrakter, så har vi fået mere travlt med at udlevere end først på kampagnen. Sammen med en igangværende kampagne betyder det, at der er et meget højt aktivitetsniveau på AKV generelt disse dage, og det må forventes en periode endnu.

Snestormen nåede også AKV - med alle de udfordringer det kunne give

Kalender

Af sekretær Jytte Koldkjær

Onsdag den 19. januar 2022 kl. 09.00

Torsdag den 27. januar 2022

Onsdag den 15. juni 2022 kl. 13.30

Avlermøde (Fysisk eller virtuelt afhængigt af Corona-status)

Danske Kartoffler - Generalforsamling og faglig dag i Vingsted

Generalforsamling

Øget efterspørgsel på nativ stivelse

Af salgsdirektør Bjarne Larsen

De historisk lave priser i første halvdel af 2021 førte som bekendt til, at vi valgte at opbygge et historisk stort overgangslager ved indgangen til dette høstår. Som beskrevet i seneste nummer af AKV-NYT skete der i løbet af efteråret en normalisering, og vi kan med tilfredshed konstatere, at priserne siden da som forventet er fortsat opad.

Det er fortsat den markante mangel på majs- og hvedestivelse, som skaber den øgede efterspørgsel. Normalt ville manglen på disse stivelser føre til øget import af tapiocastivelse, men fragtraterne fra Asien er næsten fordoblet, og derfor bliver det kartoffelstivelse, der skal lukke hullet.

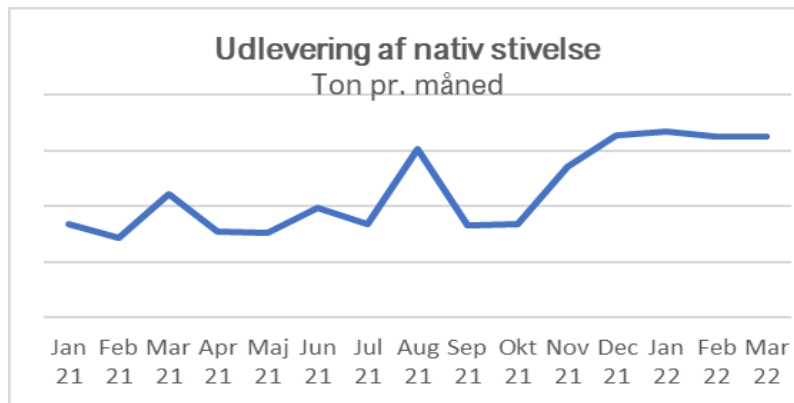
Manglen er skabt af en øget internethandel, som giver et stort behov for papemballage, men også af bevægelsen fra plastic henimod mere bæredygtige materialer som pap og bioplast. Hvor der indgår en del stivelse i førstnævnte, så består bioplast næsten udelukkende af stivelse.

Manglen på alle stivelser slår prismæssigt igennem som ringe i vandet, uanset hvilke anvendelser, der er tale om. Fødevarer er hovedmarkedet for nativ kartof-

felstivelse, men vi står særligt godt rustet til også at møde den pludselige efterspørgsel fra papirindustrien pga. vores mange-årige erfaring med kationisk kartoffelstivelse til denne industri.

De stigende priser betyder, at det giver rigtig god mening at sælge ud af vores store overgangslager, og vi har da også siden begyndelsen af november udleveret meget store mængder og fået testet vores udleveringskapacitet. Dette forventer vi vil fortsætte i hvert fald hele første halvdel af 2022. Det skal dog understreges, at selv om markedspriserne her og nu er noget højere end normalen, så bliver en del af stigningen ædt op af højere omkostninger til fragt, energi og pakkematerialer.

Da der typisk går 3-4 måneder, fra vi indgår kontrakter, til vi begynder at levere på dem, bliver første og anden halvdel af regnskabsåret (maj 2021 til april 2022) derfor meget forskellige. Et første halvår præget af meget vanskelige markedsvilkår og et andet halvår, som ser meget mere lovende ud – og de positive takter forventes også at fortsætte ind i næste regnskabsår.

Kardal - Snart historie

Af agrochef Henrik Pedersen

Sorten Kardal blev introduceret i Danmark i begyndelsen af halvfemserne. Her var den absolut nyskabende med et stort udbytte og en høj stivelsesprocent. Kardal var, da den kom frem, i skarp konkurrence med de daværende hovedsorter Posmo og Dianella. Ved de første års forsøg ved Tylstrup og St. Jyndeved forsøgsstationer gav Kardal et udbytte, der var 6% over Dianella og 25% over Posmo. Men Kardal har også sine svage sider, som har givet mange skår i glæden og også medvirket til, at Kardal aldrig blev større end 15-20% af arealet ved AKV. Sorten er meget tørkefølsom og er også den sort, hvor vi oftest ser kalimangel og cikadeangreb.

I læggekartoffelavl er virus et stort problem, og ud over, at den er meget modtagelig for virus, reagerer den meget stærkt herpå, og angrebne planter dør typisk midt i juli.

Kardal er spirevillig, og hvis den afspires, er der risiko for ynglesyge, hvilket vil sige, at planten glemmer at sætte top.

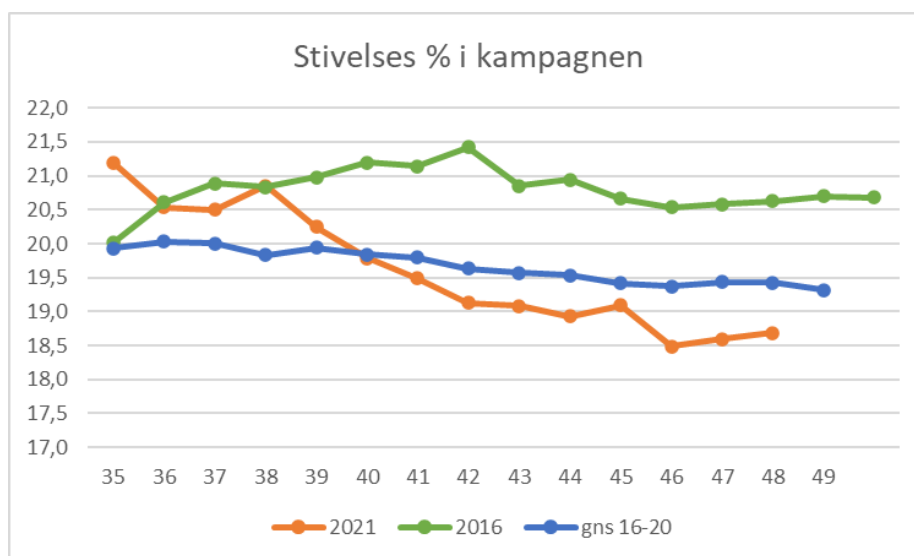
Det er modtageligheden for sortbensyge, der er årsagen til, at den udgår nu. Vi kan ikke længere dyrke Kardal i vores læggekartoffelavl, uden at der er risiko for, at den spreder smitte til de øvrige sorter hos læggekartoffelavlne. Dertil kommer, at der i dag er gode alternativer til Kardal i form af sorter som f.eks. Allstar og Stratos, som begge har høj stivelsesprocent, højt udbytte og dertil kommer bredere resistens mod enten brok eller nematoder.

Kardal forsvinder ikke over natten, men udfases gradvist over de næste par år. Men det er klart, at vi kommer til at savne de meget rigt blomstrende Kardalmarker med den karakteristiske sødlige duft.

Skuffende lav stivelsesprocent i 2021

Af agrochef Henrik Pedersen

Stivelsesprocenten 2021 er lavere end gennemsnittet siden 2016

Prøveopgravningerne i august viste høje stivelsesprocenter, og de første fem kampagneuger havde vi en stivelsesprocent på over 20% som ugegennemsnit. Vi troede, vi skulle have en gentagelse af 2016, men sådan gik det ikke. Jo længere kampagnen er skredet frem, jo lavere er stivelsesprocenten blevet, og stivelsesprocenten er nu næsten 2 %-enheder lavere, end den var i kampagnens start.

Hvordan kunne det gå så galt?

Det kan der være mange forklaringer på, men der kan peges på tre væsentlige årsager. Den første og vigtigste er Kuras. Alle uvandede kartofler led under tørken i sommer, og for en del arealer resulterede dette i reduceret udbytte. Men for mange marker med Kuras bevirkede dette, at kartoflerne voksede i september og ind i oktober i stedet for i sommerperioden. Dette gav et acceptabelt til godt udbytte, men med den lave stivelsesprocent, som bliver resultatet, når kartofler vokser meget i efteråret, hvor der er for lidt solskin. Ligeledes vil de være vandmættede ved høst, og dette

sænker også stivelsesprocenten, ligesom høsten af umodne kartofler giver flere stød og beskadigelser, som giver lavere stivelsesindhold.

Den anden årsag ligger i kvælstofgødskningen. Er der i efteråret meget kvælstof til rådighed, vil planten også gro meget på dette tidspunkt. Dette var tilfældet i efteråret 2021, idet den kolde maj forsinkede frigivelsen af N, den tørre sommer satte frigivelsen af N i stå, og det fugtige og lune efterår satte gang i frigivelsen af N. Mindre tilførsel af kvælstof, og mindre andel af N fra husdyrgødning er nogle af redskaberne til at reducere dette problem fremover. Kombinationen af overgødskning og Kuras er en ret sikker vinder, når det gælder lav stivelsesprocent.

Den tredje årsag er igen relateret til Kuras, idet der i dag er en hel del sorter, som giver et godt udbytte med betydelig højere stivelsesprocent. Dette er f.eks. Allstar, Stratos, Festien og Skawa. Men klarer de sig lige så godt som Kuras på uvandet jord? ..... Det er nok problemet.

Sten	Smuds	Stiv
.0	4.4	17.9
5.3	9.6	18.2
1.3	3.3	16.7

Ny EU-støtteordning påvirker også kartoffelbranchen

Af bestyrelsesformand Jørgen Skeel og agrochef Henrik Pedersen

I efteråret er der indgået en ny landbrugsaftale, og i det følgende vil vi kort omtale, hvad vi i dag forventer af konsekvenser inden for kartoffelområdet.

Afkoblet støtte

Først og fremmest bortfalder den afkoblede støtte, der har været knyttet til betalingsrettighederne siden 2012. Denne støtte var op til 2012 baseret på avlen af stivelsekartofler.

Biss (Basic Income Support for Sustainability)

Denne er erstatningen for grundbetalingen og forventes i 2023 at udgøre ca. 1.800 kr/ha, men vil frem til 2027 gradvist blive reduceret til 1.700 kr/ha.

Eco-schemes

Beløb, der kan opnås ved forskellige grønne tiltag.

Forventes at være i størrelsesordenen 640-960 kr/ha.

Koblet præmie

For 2023 er der afsat 25 mio. kr. til direkte støtte til stivelsekartofler, og dette svarer til ca. 625 kr/ha. Dette beløb er en kompensation for fjernelsen af den afkoblede støtte. Foreløbig er dette kun gældende for 2023, men der arbejdes på at få perioden forlænget.

Samlet set betyder de nye tiltag, at vi forventer en EU-støtte i størrelsen 3.000 kr/ha i 2023. Men som sagt er det et foreløbigt bud på, hvad der kan ske, og vi kender endnu ikke de endelige tal fra Landbrugsstyrelsen. Når der fremkommer flere detaljer, vil vi orientere om dette.

Nedvisning af læggekartofler

Af agrochef Henrik Pedersen

Dette er fortsat en udfordring til den kommende sæson. Gozai er endnu ikke godkendt, men omvendt er det vanskeligt at få øje på noget, der skulle forhindre en godkendelse. Indtil videre arbejder vi videre med en forventning om godkendelse, og blot skal vi vænne os til, at midlet kommer til at hedde Mizuki, som er en Gozai iblandet olie, og som skal bruges i en dosering på 2 x 2,0 l/ha. Forud for anvendelsen af Mizuki skal bladene fjernes. Dette har hidtil sket med 2 x sprøjtning med Reglone. Reglone er i princippet udgået, men der bliver søgt dispensation til vækstsæsonen 2022 i lighed med den givne dispensation til vækstsæsonen 2021. Udfaldet heraf er stadig uklart. Alternativet til anvendelse af Reglone forud for anvendelsen af Mizuki er en mekanisk aftopning.

Hertil skal der anvendes en aftopper, der er beregnet til kartofler, hvilket vil sige, at aftopningen følger kamformen. Aftopperen skal være frontmonteret, da traktoren ellers starter med at køre stænglerne ned, og disse stængler vil efterfølgende ikke blive aftoppet. Teknikken er ikke 100%, da der altid vil blive efterladt blade på nogle af stænglerne, hvilket vil reducere effekten af midlet.

Der arbejdes fortsat på udvikling af mekaniske løsninger til vækststandsning af læggekartofler. Udfordringen her er både at hæve effektiviteten og undgå for mange beskadigede kartofler. Der er forventning om forbedring af de forskellige maskiner til 2022, hvor der igen vil blive lavet afprøvninger.

”AKV Langholt - Det er Jytte”

Af agrochef Henrik Pedersen

Dette svar kender mange, der ringer til AKV, men det er snart historie.

Jytte Koldkjær har efter 33 år på AKV Langholt valgt at gå på efterløn i begyndelsen af februar 2022.

Jytte startede på AKV midt i en turbulent periode med bruddet med KMC, bygning af ny modificeringsfabrik sammen med Cerestar (nu Cargill), fordobling af produktionen og direktørskifte.

Jytte har i den periode, formået at holde hovedet koldt og holde styr på de ting, der var hendes ansvar, hvilket også har kendetegnet hendes arbejdsindsats siden.

Opgaverne har været mangfoldige, og har omfattet alt fra korrespondance ud og ind af huset, andelshaverrelationer og tegningstal, arrangementer, mødereferater og ikke mindst sekretæropgaver for direktører og andre i virksomheden.

Vi takker Jytte for hendes indsats og ønsker hende alt godt i livet efter AKV.